

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Stadier paa Livets Vei

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 6", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 6*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1999 , s. I. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-slv-txt-shoot-id4e78ac93-d3fd-4d8e-89d6-e75d45d1e795.pdf> (tilgået 05. august 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 6

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Gud skabte Mennesket i sit Billede, til Gjengjeld danner Mennesket Gud i sit, siger Lichtenberg, sandt er det, at det har en væsentlig Indflydelse paa et Menneskes Forestilling om Gud, hvorledes han selv er. Saaledes tænker jeg mig Gud ogsaa som Den, der billiger en Omsorgens Beregning, naar man ikke betænker sit Eget, men et andet Menneskes Vel, jeg troer, han billiger Intriguer, og hvad jeg har læst i de hellige Bøger af det gamle Testamente synes ikke at mistrøste mig. Jeg kan ikke tænke mig Gud uden denne digteriske Vaagen over en bekymret Lidenskabs redelige Paafund. Var det anderledes, maatte jeg blive angst og bange for mig selv. *Bibelen* ligger altid paa mit Bord, og er den Bog, jeg læser mest i; et strængt Opbyggelsesskrift fra den ældre Lutherdom er min anden Veiledning – og desuagtet har jeg slet Intet fundet til Hinder for at handle saa klogt mod hende, som det er mig muligt, at oplægge et Raad saa klogt som det er mig muligt, naar jeg betænker ikke mit eget men hendes Vel. Denne Collision mellem Klogskab og abstrakt forstaaede reent ethisk-religieuse Forpligtelser er vanskelig nok. Hos store Speculanter, og beundrede Digtere, hvis Yttringer ved et Smørrebrødsgilde man opfanger og udgiver, en Tilbedelsens Gjenstand som Dalai Lamas Udtømmelser, faaer man Beskeed om, at Djævelen aldrig aabenbarer sig heelt, at Indesluttethed altsaa er det Dæmoniske. Man overseer saa Modsætningen, at hele det gamle Testamente viser Exempler nok paa en Klogskab, som dog ansees Gud velbehagelig; at Christus i en sildigere Tid siger til sine Disciple: dette sagde jeg Eder ikke fra Begyndelsen af; at han har Mere at sige dem, men de kunne endnu ikke bære det, (altsaa en teleologisk Suspension af det ethiske Forhold at sige Sandheden heelt ud). Træffer det sig da saaledes, at der som Gjenstand for digterisk Behandling tilbyder sig en Individualitet, der var stor ved sin Indesluttethed, eller møder en saadan i Verdenshistoriens Gang, hvilken jo Speculationen skal reconstruere, saa lusker man sig til at beundre, tryk ved Udfaldet kan man godt forstaae ham. Hvilken Trøst for den, der i sin Nød søger Veiledning! Indesluttethed, Taushed (den teleologiske Suspension af den Pligt at tale Sandhed) er en reen formel Bestemmelse, og kan derfor ligesaa godt være Form for det Gode som for det Onde. At løse Collisionen ved at annullere Klogskaben er egentligen ikke engang at tænke Collisionen, thi der er jo ogsaa en Pligt, som byder at bruge sin Klogskab. Men i samme Øieblik man erkjender dette, har man eo ipso vundet Gud for Intriguen (i god Forstand). Derved er igjen Subjektiviteten gjort gjeldende i sin Ret, saaledes som enhver Individualitet, der har handlet og ikke indskrænket sig til at snakke om Andre, digte eller speculere ved Hjælp af Udfaldet, maa opfatte den. De fleste Mennesker komme slet ikke ud i disse Sphærer, thi der er altid kun Faa, der handle i eminent Forstand. Vil man nu ved en Benævnelse, som udsondrer disse, der opleve, hvad der er tilladt ethvert Menneske at opleve: at handle, vil man udsondre disse, saa kan man bruge det Dæmoniske som Over-Afdeling og dele saaledes: Dæmonisk er enhver Individualitet, der ene gennem sig selv uden nogen Mellembestemmelse (her er Tausheden mod alle Andre) staaer i Forhold til Ideen; er nu Ideen Gud, saa er Individualiteten religieus, er Ideen det Onde, saa er han i strængere Forstand Dæmonisk. Saaledes har jeg forstaaet det, og fundet mig hjulpen. Sagen er i Grunden let nok undtagen for Den, der engang har været hjulpen til Systemets Kaper-Riigdom, og derved igjen til Bettelstaven. Kun naar man er saa forsigtig at ville construere et System uden at tage Ethiken ind deri, saa gaaer det, saa faaer man et System, hvor man har Alt, alt det Øvrige, og har udeladt det ene Fornødne.